

22. Kdy Ježíš převzal knihu

V této kapitole se budeme zabývat dalšími důkazy události, kdy Ježíš převzal knihu, což byl rozhodující okamžik v nebeské svatyni. Zj 3,21 nám otevírá cestu ke správné odpovědi. Ukazuje nám, že vítězství Ježíše se událo na kříži, což mu umožňuje otevřít knihu. Z toho vyplývá, že tato událost se odehrála v době, kdy Ježíš zemřel, vstal z mrtvých a vystoupil na nebesa. Konkrétně by to mohlo být během Letnic, kdy byl vylit Duch Svatý na zem jako důsledek toho, že byl v nebeské svatyni Ježíš uveden v úřad. Podívejme se však na další důkazy, které podporují tuto hypotézu.

Kniha Zjevení je strukturována jako chiasmus. První kapitoly tvoří paralelu k pozdějším kapitolám a stupňovitá forma kapitol přivádí k jádru knihy. Dr. Kenneth STRAND zkoumal tuto chiastickou strukturu Zjevení a všiml si, že děj v první polovině knihy tvoří paralelu k druhé polovině. První polovina se zaměřuje na události celé křesťanské éry, druhá polovina na události konce. Pečeti v kapitolách 4-7 se nacházejí v první polovině knihy a z tohoto důvodu se zaměřují na celou křesťanskou éru. Pečetě končí vyvrcholením křesťanských dějin – 2. příchodem Ježíše Krista, dnem Hospodina.

Otázkou však zůstává, kdy se začínají rozlamovat pečeti. Jestli je počátek pečetí okamžik v roce 31 po Kr., kdy Ježíš vystupuje do nebe, potom pečetě zahrnují celé křesťanské dějiny, jak bychom to také díky chiasmu očekávali. Další detaily, které podporují tento závěr, jsou následující:

1. Když porovnáme scény uctívání Zj 4 a 5 s kapitolou 19, což je chiastická paralela, zjistíme, že obě dvě pasáže jsou podobné. Mluví o starších, čtyřech nebeských bytostech, trůnu, chvále a uctívání. Zj 19 pojednává jasným způsobem o době konce. Bůh je uctíván, protože zničil Babylon. Ve Zj 4 a 5 je Bůh uctíván pro stvoření (4,11) a vykoupení (5,9.10.12.13 apod.). Zj 4 a 5 jasným způsobem ukazuje události na začátku křesťanských dějin, Zj 19 na závěr křesťanských dějin. Zj 7 končí scénou, kdy Boží lid vychází z velkého soužení a kdy chválí Boha za jeho záchranu.

Pojednává tento text o poslední době? Ano, pojednává. Vidíme pohyb ze Zj 4 a 5 přes Zj 6 ke Zj 7 k době konce. Děj přichází do stejného bodu historie jako ve Zj 19. Rozdíl mezi první a druhou polovinou Zjevení je ten, že druhá polovina se zaměřuje výlučně a plně na závěrečné události dějin této země. První polovina knihy však znázorňuje události dějin od 1. století po Kr. až po závěrečné události. Chiastická struktura Zjevení podporuje myšlenku, že Zj 5 se odehrává na počátku křesťanských dějin, ne v průběhu nebo na konci dějin.

Již dříve jsme poukázali na to, že bílý kůň ze Zj 6 má paralelu v bílém koni ve Zj 19. V obou případech měli jezdci koruny. Ve Zj 6 má však jezdec korunu vítězství spíše než panování. O Ježíši se opakovaně mluví jako o tom, který vítězí a který nese korunu vítězství. Když však Ježíš ve Zj 19 ukončí na zemi všechn odpor proti němu, tak nyní nese královskou korunu.

Další text, který nám ukazuje paralelu a chiastickou strukturu mezi Zj 6 a 19 je Zj 6,10 „A křičeli velikým hlasem: „Kdy už, Pane svatý a věrný, vykonáš soud a za naši krev potrestáš ty, kdo bydlí na zemi?“ Soudí Bůh obyvatele země? Trestá prolitou krev jeho lidu v současné době? Ne, neboť otázka zní, jak dlouho ještě, než toto vykonáš. V originále otázka zní: Jak dlouho nebudeš soudit a nebudeš trestat? V časovém bodě páté pečetě Bůh ještě nezačal soud poslední doby a nezačal trestat za ubližování jeho svatým. Porovnejme tento text s jeho protějškem ve **Zj 19,2**.

- 1 Potom jsem slyšel mocný hlas jakoby obrovského zástupu na nebi: "Haleluja! Spasení, sláva i moc patří Bohu našemu,
- 2 protože pravé a spravedlivé jsou jeho soudy! Vždyť odsoudil tu velikou nevěstku, která přivedla zemi do záhuby svým smilstvím, spravedlivě ji potrestal za krev svých služebníků, která lpí na jejích rukou."

O jakém bodu dějin se hovoří zde? Je to časový úsek, kdy již proběhl soud a kdy byl vykonán trest. Zj 6 hovoří o době, kdy ještě soud a trest nezačal. Zj 19 hovoří o době, kdy už soud a trest proběhl. Zj 19 jasně hovoří o době konce. Ve Zj 6 hovoří 5. pečeť o ději, který je někde před dobou konce. Při čtení 5. pečeti se čtenář posunul o velkou dobu vpřed v křesťanské historii. Děj se posunul přes čtyři jezdce, kteří pravděpodobně vykonávali soud na začátku a během křesťanské éry, přes první čtyři pečeti, kdy Ježíš bere knihu a rozlamuje pečeti. U 5. pečeti však ještě nejsme na konci. Je ještě mnoho událostí, které se musí stát.

Zj 6,15-17 ukazuje na konečné události:

15 Králové země i velmoži a vojevůdci, boháči a mocní - jak otrok, tak svobodný, všichni prchali do hor, aby se ukryli v jeskyních a skalách,

16 a volali k horám a skalám: "Padněte na nás a skryjte nás před tváří toho, který sedí na trůnu, a před hněvem Beránkovým!"

17 Neboť přišel veliký den jeho hněvu; kdo bude moci obstát?

V tomto bodě kapitoly 6 děj dochází k vyvrcholení křesťanské éry, k závěru historie Země. Paralela k textu je ve Zj 19,17,18

17 A viděl jsem jednoho anděla, jak stojí na slunci a volá mocným hlasem na všechny ptáky letící středem nebes: "Pojďte, slétněte se k veliké hostině Boží!"

18 Budete se sytit těly králů a vojevůdců a bojovníků a koní i jezdců; těly všech, pánů i otroků, slabých i mocných."

2. Existuje mnoho paralel mezi Zj 6,15-17 a Zj 19,17.18. Oba dva texty ukazují na stejnou událost. Zj 19 je popisem události doby konce. Události kapitoly 6 se dějí během křesťanské historie a pohybují se k době konce. Šestá pečeť se odehrává v kontextu doby konce. Avšak počátek těchto událostí je přijetí knihy Ježíšem Kristem, tedy oslava Ježíšova vítězství na kříži na začátku křesťanských dějin. Z chiastické struktury tedy vyplývá, že pečete zahrnují celé křesťanské dějiny a jejich děj se pohybuje od jejich počátku k vyvrcholení. Události druhé poloviny knihy se zaměřují na dobu konce. Zde je tedy druhý důkaz toho, že události Zj 5 se musely udát na začátku křesťanské historie.
3. Třetí důkaz je pozadí svatyně. První polovina knihy Zjevení spočívá na tamid, tedy denní službě v izraelském chrámu. Vyskytují se zde lampy, dveře, zabití beránka, vylití krve, pálení kadidla, mlčení v nebesích, trubení sedmi polnic. Všechny tyto věci se váží k službě tamid - denní službě, která se váže k prostřednické službě. To se odehrává, když se Bůh přimlouvá za svůj lid. Kadidlo, které spočívalo nad táborem Izraelitů v poušti znázorňuje Boží uskutečnění připočtené Boží spravedlnosti svému lidu v křesťanských dějinách.

První polovina knihy Zjevení je založena na tamid a přirozeně tak pokrývá celou křesťanskou historii. Přímlová služba Ježíše neskončila v nějakém bodu historie, ale trvá od doby zkoušky až do konce věků. Skutečnost, že první polovina knihy Zjevení je založena na denní službě ve svatyni podporuje začlenění Zj 5 na začátek křesťanských dějin spíše než na dobu konce. Zdá se, že kniha Zjevení také odráží slavnosti židovského liturgického roku. Říkali jsme si, že jarní slavnosti jsou v pozadí první poloviny knihy Zjevení. Je to jarní slavnost, která se naplnila v 1. století po Kr. - Velikonoce byly naplněny smrtí Ježíše Krista a svátek Letnic byl naplněn Ježíšovým uvedením na trůn v nebeské svatyni.

Každoroční slavnost, která nádherně zapadá do textu Zj 4 a 5 je slavnost Letnic. Domnívám se, že okamžik uvedení Ježíše na trůn, byl nejpozději v den Letnic. Zj 5,6 podporuje tuto myšlenku: „Vtom jsem spatřil, že uprostřed mezi trůnem a těmi čtyřmi bytostmi a starci stojí Beránek, ten obětovaný; měl sedm rohů a sedm očí, což je sedmero duchů Božích vyslaných do celého světa.“ Co se událo, když se Ježíš připojil ke svému Otci na trůnu? Duch Svatý byl vyslán do celého světa. Tento den se nazývá dnem Letnic. Takže židovský svátek Letnic se velice dobře váže k událostem Zj 4 a 5. To zcela podporuje datování, kdy Ježíš otevřel knihu - v roce 31 po Kr., pravděpodobně během Letnic.

Domnívám se, že tím nejlepším důkazem je to, že ve Zj 5 je popis slavnostního otevření (inauguraci) nebeské svatyně. Pokud je tato domněnka správná, kdy by se toto otevření konalo? V knize Židům je jasně ukázáno, že je v nebeské svatyni prováděna činnost v době, kdy autor psal tuto knihu. Kdy tedy činnost v nebeské svatyni začala? Pro autora knihy Židům je to zřejmé: Po ukřižování a zmrtvýchvstání vystupuje Ježíš do nebe, vstupuje za oponu, usedá po Boží pravici na trůn a stává se knězem v nebeské svatyni. Kniha Židům datuje inauguraci svatyně na den Letnic v roce 31 po Kr.

Jaká událost se popisuje ve Zj 4 a 5? Již ve dřívějších přednáškách jsme se zabývali tím, že ve Zj 4 a 5 se mluví o téměř všech předmětech svatyně. Ať se ve Zj 4 a 5 odehrála jakákoli událost, je to událost, která se dotýká každého aspektu a detailu této svatyně. Mluví se zde o svícnu, umyvadle, beránku, kadidle, cherubínech, náprsníku velekněze atd. Zj 4 a 5 tedy svědčí o mnohých aspektech nebeské svatyně.

Jsou pouze dvě velké události, ve kterých hrály roli všechny části svatyně – 1. inaugurace svatyně, 2. den smíření. Je však jasné, že se zde nejedná o den smíření. Není zde schrána smlouvy. Ví Jan o schráně smlouvy? Ano, zmiňuje ji ve Zj 11,19, ale nezmiňuje ji zde. Schrána byla středem všeho vybavení během dne smíření. Den smíření je také v judaismu a ve SZ spojen se soudem. Používá Jan jazyk soudu? Ano, řecká slova *krisis*, *krima* a *krinó* jsou společně použita více než dvanáctkrát. Jan však tato slova nepoužívá ve Zj 4 a 5. Jan si ponechává výrazy spojené se soudem pro čas konce.

Jediný výskyt slov soudu v první polovině knihy je Zj 6,10 – „Jak dlouho nebudeš soudit?“ Chtěl tím říci, že soud ještě nezačal. Je jasné, že v čase 5. pečeti, což je po Zj 5 a bodu v čase, soud ještě nezačal. Den soudu tedy nezapadá do tohoto textu. V Zj 5 neprobíhá soud, nebo alespoň soud doby konce. Místo toho je ve středu pozornosti přímluvná činnost. Jsou tam starci, kteří drží nádoby s kadidlem, což jsou modlitby svatých.

Kdyby se kapitoly Zj 4 a 5 zabývaly dnem smíření, byl by použit jazyk svatyně svatých, zejména slovo *naos*, což je výraz pro místo, kde byla uložena schrána smlouvy. Používá Jan toto slovo často? Ano, vždy v poukazu na nebeskou svatyni a zejména její vnitřní části – např. Zj 11,19. Tento jazyk se však nepoužívá ve Zj 4 a 5, nachází se však v druhé polovině knihy.

Kdyby to byl den smíření, tak zvíře, které bychom očekávali, by nebylo beránek ale kozel. Zde je však beránek, který se používal pro každodenní službu a inauguraci nebeské svatyně. Není však vhodný pro den smíření, neboť se jako hlavní zvíře používal kozel.

Zdá se tedy, že scéna Zj 4 a 5 je scénou inaugurace nebeské svatyně, která se odehrála na začátku křesťanských dějin.

Dalším důkazem je dobový jazyk prostředí Zj 5. Jak by k této kapitole přistupoval člověk, který by žil v 1. století po Kr.? Domnívám se, že pouze jedním způsobem, a to z pohledu reality své doby. Nemluví se zde o událostech doby konce, ale o událostech, které velmi dobře rozpoznali lidé 1. století. Pokud procházíme knihou Zjevení, pak shledáváme v mnoha případech jasný poukaz na dobu konce. To, že se Bůh setkává s lidmi v prostředí, ve kterém jsou, a to, že Bůh dal zjevení Janovi v jeho době, místě a okolnostech neznámá, že kniha Zjevení nemůže hovořit o době konce. Samozřejmě, že křesťané 1. století mysleli na dobu konce. Když však Jan hovoří o době konce, hovoří o ní jazykem doby konce. Ve Zj 5 se však nepoužívá doba konce. Hlavní teologické koncepty ve Zj 5 jsou vždy koncepty z NZ, které spadají do doby 1. stol. po Kr. a ne na později.

Např. Kristův kříž je důležitá novozákonní skutečnost, o které mluví téměř každá kniha NZ. Kristův kříž je důležitou skutečností také ve Zj 5, a tím se jasně ukazuje na prostředí 1. století. Kristovo vyvýšení na trůnu byla minulá událost v NZ, Kristovo vyvýšení na trůnu je klíčová událost v Zj 5. Uvedení na trůn králů a kněží

již proběhla před dobou, kdy Jan napsal Zjevení. Z toho důvodu kněžství a kralování mohlo být popsáno jako přítomná realita v 1. stol. po Kr., dobrým příkladem je např. 1. Pt 2,9.10.

Jedním z hlavních témat Zj 5 je kralování a kněžství věřícího, což byla realita 1. stol., ne událost doby konce. Kadidlo reprezentující modlitby svatých se hodí do 1. stol. Lidé se modlili, kadidlo stoupalo, přímluvná služba začala v roce 31 po Kr. Je tedy zcela namístě použít v této scéně 1. stol. stoupající kadidlo.

Ve Zj 5 vše odpovídá době 1. stol. po Kr. Nic nenasvědčuje ve Zj 5 tomu, že Beránek otevřel knihu někdy později v historii, někdy daleko později. Z tohoto důvodu bychom neměli vkládat text do jiného kontextu. Pokud chce autor hovořit o událostech doby konce, vyjadřuje se o nich jasně. Texty jako Zj 6, Zj 12-17, které používají jazyk dne Hospodinova, vesmírné výrazy jako zavřená nebesa, padání hvězd atd., ve Zj 7 Boží lid prochází velkým soužením, děj v nebeských místech, Zj 11,15-18, Zj 21, Zj 22 – v těchto textech se mluví přímo o událostech doby konce. Avšak Zj 5 není jedním z těchto textů, neboť přirozeně zapadá do děje 1. stol.

Posledním důkazem je paralela se synoptickou apokalypsou v Mt 24, Mk 13 a L 21. Již jsme se zamýšleli nad paralelami ze Zj 6 a tímto textem v evangeliích. Při čtení těchto textů si můžeme povšimnout, že Ježíš rozděluje historii na tři velké epochy.

Zaprvé to jsou všeobecné události křesťanské historie. Ježíš mluví o kázání evangelia, o válkách a zvěsti o válkách, o povstáních a vzpourách, mluví o hladomorech, moru a zemětřeseních. Každá z těchto událostí je typická pro celou křesťanskou historii. V Mt 24,6-8 Ježíš dokonce říká, že tyto události nejsou znamením konce; říká, že tyto věci budou pokračovat až do doby konce a jsou znamením pro celou křesťanskou éru.

Zadruhé Ježíš mluví o určité době velkého soužení, kdy bude Boží lid mnoho trpět. Lukáš popisuje, že to bude doba, kdy pohané pošlapou Jeruzalém svýma nohama.

Nakonec Ježíš mluví o době konce. Mluví o nebeských znameních a událostech, které se budou vázat k posledním dnům lidské historie a k druhému příchodu.

Ježíš tedy rozděluje křesťanskou éru na tři části. Nejdříve o ní mluví jako o celku, potom mluví o době pronásledování a nakonec se zaměřuje na události doby konce.

Domnívám se, že stejný model je použit ve Zj 6. Pokud rozdělíme text Zj 6 podle paralel se synoptickou apokalypsou, zjistíme, že jeho části budou zapadat do těchto tří kategorií. První 4 pečeti jsou všeobecnou realitou křesťanské éry – kázání evangelia, války, hlad, mor, divoké šelmy, atd.

Dále se text zaměřuje na pronásledování. V 5. pečetí křičí duše pod oltářem: „Jak dlouho...“

6. pečeť nás přivádí k nebeským znaméním a událostem přímo spojených s dobou konce.

Texty synoptické apokalypsy a Zj tvoří jazykovou paralelu. Názorně ukazují, že stejné rozdělení, které učinil Ježíš v Mt 24, jsou také ve Zj 6 a 7.

Paralela se synoptickou apokalypsou ukazuje, že událost ve Zj 5, která předchází dějinám křesťanského věku, se musela stát hned na začátku křesťanské éry.

Ukázali jsme si tedy, že událost, kdy Ježíš vzal knihu, se odehrála v 1. století po Kr. ve stejném roce, kdy Ježíš zemřel a vstal z mrtvých. Udála se v kontextu jeho nanebevzetí a usednutí se na trůn v nebeské svatyni. Započala se tím jeho nebeská služba pro lidi na Zemi.